

**HMA3004 Hamont-Achel –
Neerpelt N74/N741**

2016J72

**Archeologienota
DEEL 3 : Programma van
Maatregelen**

Pieter LALOO

Project:

Hamont-Achel Aquafin-Bosstraat

Opdrachtgever:

Aquafin nv
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar
BTW BE0440 691 388

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Pieter LALOO

© 2016 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoud

INLEIDING..... 4

DEEL 3 : Programma van Maatregelen 5

INLEIDING

Aquafin nv plant werkzaamheden aan het rioolstelsel in en rond de dorpskern van Hamont-Achel in de provincie Limburg. De herinrichting van het wegprofiel wordt gecombineerd met werken aan de riolering en nutsleidingen. De riolering wordt gescheiden in een RWA- en DWA-riolering en de nutsleidingen worden verplaatst naar de zone naast het nieuw aan te leggen fietspad. In totaal wordt een tracé over een totale lengte van ca. 3768 m onderwerpen aan de werkzaamheden van Aquafin. Dit beslaat een totale oppervlakte van ca. 78 900 m² aan openbare weg. De oppervlakte van de ingreep is groter dan 1000m². Hierdoor worden oppervlaktecriteria overschreden die zijn opgenomen in het Onroerenderfgoeddecreet en moet een archeologienota worden opgemaakt om bij de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning te voegen.

GATE werd aangesteld om deze archeologienota door middel van een bureauonderzoek op te maken. Gezien een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem onmogelijk is omwille van de aard van de werkzaamheden (aanleg riolering in openbare weg) wordt hier een archeologienota opgesteld op basis van een bureauonderzoek met advies naar eventueel uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding of vrijgave.

DEEL 3: Programma van maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

1. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Het gevoerde archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem is ons inziens volledig als archeologisch vooronderzoek bij de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning voor de aanleg van een gescheiden rioleringstelsel en heraanleg van de wegenis te Hamont-Achel (prov. Limburg).

2. Aanwezigheid en waardering van een archeologische site

Op basis van een assessment waarbij de bodem- en landschappelijke karakteristieken en de historische landschapsontwikkeling werden geschetst, menen we te kunnen besluiten dat de impact van de geplande werkzaamheden gering is op het eventueel bewaard gebleven archeologisch bodemarchief.

Het bureauonderzoek toonde wel aan dat het projectgebied zich bevindt te midden van een landschappelijk en archeologisch interessant gebied met veel gekende archeologische vindplaatsen in de nabijheid, maar op het tracé komen geen gekende vindplaatsen voor. Twee vindplaatsen uit de metaaltijden worden net ten noorden en ten zuiden van het traject gesitueerd. Aan de westzijde betreft het een losse vondst tijdens een proefsleuvenonderzoek van ijzertijdaardewerk. Aan de oostzijde van het traject ten noorden van de Bosstraat betreft het sporen van een *Celtic Fields* systeem die door middel van luchtfotografie aan het licht kwamen.

3. Impactbepaling

Het project valt op te delen in 5 soorten werken :

- Heraanleg wegenis
- Vervangen bestaande riolering door gescheiden DWA- en RWA-stelsel
- Het graven van langsgrachten in de zones zonder bebouwing langs de weg.
- Herprofilen van bestaande grachten.
- Constructie pompstations

De impact op de ondergrond voor de heraanleg van de wegenis is miniem tot nihil. De toplaag van de bestaande weg wordt afgeschraapt en vernieuwd. Ook de aan te leggen fietspaden en groenzones gebeuren allemaal binnen het bestaande wegcunet. Deze werken gebeuren dus binnen de reeds vergraven/verstoorde zones.

De bestaande riolering ligt op 1,5m diepte of dieper. Deze wordt vervangen door een nieuw gescheiden stelsel. De impact van die nieuwe leidingen is dus ook gering gezien deze grotendeels de oude leiding vervangen.

Er wordt verspreid over het traject ca. 1100 lengtemeter nieuwe grachten gegraven vlak naast de weg. Deze grachten worden gegraven met een V-vormig profiel en zijn bovenaan 3,5m breed. Ze worden tot 1,7 m diep gegraven. Op de bodem zijn de grachten nog 0,5m breed. Bij dit type werken is de kans dat er archeologische vindplaatsen aangesneden worden wel reëel. Door het verspreid karakter van de aanleg van deze grachten en hun beperkte breedte is het echter de vraag of er bij verder onderzoek voorafgaand of tijdens de aanleg ervan wel archeologische kennisvermeerdering voor de regio kan opgedaan worden. Eventueel

aangetroffen sporen of spoorenssembles kunnen immers niet in hun ruimtelijke context worden geplaatst. De impact van deze werken kan dus ook als laag beschouwd worden.

Ook de impact van het herprofiëren van bestaande grachten kan als miniem beschouwd worden. Daarenboven worden deze werken ook slechts over een lengte van 138m uitgevoerd. De pompstations zijn beperkt in omvang en bevinden zich bovendien op reeds geroerde gronden (openbaar domein). De drie aan te leggen pompstations zijn 18 bij 5 m groot en gaan tot maximaal 6 m diep.

Voor meer details omtrent deze werkzaamheden verwijzen we naar DEEL 2 van deze archeologienota.

4. Maatregelen

Aangezien de aanleg van het gescheiden rioolstelsel en de heraanleg van de wegenis nagenoeg eenzelfde impact op de bodem heeft als de werken die destijds zijn uitgevoerd voor de aanleg van de huidige situatie kan verondersteld worden dat het merendeel van de eventueel ooit aanwezige vindplaatsen reeds in grote mate verstoord zal zijn binnen de diepte van de werkzaamheden. Ook voor de nieuw aan te leggen grachten langs de weg in zones waar geen bebouwing is, wordt het potentieel op archeologische kennisvermeerdering laag ingeschat door de beperkte breedteafmetingen van dit type ingreep. Die grachten worden aangelegd met een V-profiel en zijn bovenaan 3,5m breed. Deze manier van werken laat weinig ruimtelijke inzichten toe, waardoor eventuele aangesneden archeologische sporen of spoorenssembles moeilijk of niet in hun ruimtelijke context zouden kunne worden geplaatst.

Deze gegevens maken dat het potentieel tot kennisvermeerdering relatief laag tot zeer laag is en dat daardoor verder archeologisch onderzoek kosten-baten niet aangewezen lijkt. Er dient dus ons inziens geen programma van maatregelen worden opgesteld.